

Ngày nhận bài: 08/01/2025; Ngày thẩm định: 15/4/2025; Ngày duyệt đăng: 21/4/2025.

NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ, GIÁO DỤC HỌC VIÊN NGƯỜI NƯỚC NGOÀI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

Thiếu tá, ThS NGUYỄN QUỐC MINH

Phòng Quản lý học viên, Trường Đại học PCCC

* Tác giả liên hệ: Nguyễn Quốc Minh (Email: minh34bca@gmail.com)

Tóm tắt: Hiện nay, học viên người nước ngoài tham gia học tập, đào tạo, bồi dưỡng tại Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (PCCC) ngày càng tăng cao về số lượng và loại hình đào tạo. Vì vậy, đòi hỏi phải nâng cao hiệu quả công tác quản lý, giáo dục đối với học viên người nước ngoài trong nhà trường. Trên cơ sở đánh giá thực trạng công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài tại nhà trường trong thời gian qua, bài viết đề xuất một số nội dung, giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài trong thời gian tới.

Từ khoá: Trường Đại học PCCC, học viên người nước ngoài, quản lý, giáo dục.

Abstract: In recent years, the number of international students participating in pre-service and in-service training programs at the University of Fire Prevention and Fighting has steadily increased, both in terms of enrollment and the diversity of training modes. This necessitates enhancing the efficiency of international student management and education within the institution. Based on an assessment of the current practices and outcomes related to the management and education of international students, this article proposes a set of recommendations to improve the overall effectiveness of these tasks in the forthcoming period.

Keywords: University of Fire Prevention and Fighting, international students, management, education.

1. Là cơ sở duy nhất thực hiện nhiệm vụ đào tạo cán bộ làm công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho cả nước, Trường Đại học PCCC đã có quan hệ hợp tác trong lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu khoa học và bồi dưỡng cán bộ với nhiều quốc gia trên thế giới; trong đó, chủ yếu tiếp nhận, bồi dưỡng cán bộ của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ của Bộ Công an Lào, Bộ Nội Vụ Vương quốc Campuchia. Từ năm 2008 đến năm 2024, nhà trường đã được Bộ Công an giao chỉ tiêu và tổ chức đào tạo, quản lý 280 học viên người nước ngoài, trong đó, có 08 học viên đào tạo trình độ Thạc sỹ; 165 học viên Đại học chính quy và 107 học viên bồi dưỡng nghiệp vụ ngắn hạn [1]. Thời gian tới, số lượng học viên người nước ngoài đào tạo tại Trường Đại học PCCC có xu hướng tăng về số lượng, đa dạng

về loại hình đào tạo, do đó đòi hỏi phải nâng cao hiệu quả quản lý, giáo dục đối với học viên người nước ngoài, đáp ứng được yêu cầu, mục tiêu, nhiệm vụ đặt ra trong tình hình mới.

2. Để đáp ứng nhu cầu tiếp nhận và nâng cao công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài, Bộ Công an đã ban hành Quyết định 1107/2008/QĐ-BCA(X11) ngày 21/8/2008 về Quy chế quản lý học viên nước ngoài trong các học viện, trường CAND [2]. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để các học viện, trường CAND trong đó có Trường Đại học PCCC tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài. Hiện nay, mỗi năm nhà trường tổ chức tiếp nhận từ 10 đến 15 học viên Lào và từ 13 đến 15 học viên Campuchia. Trong năm học 2024 – 2025, nhà trường có tổng cộng 07

khóa học của học viên người nước ngoài gồm 04 khóa học viên Lào và 03 khóa học viên Campuchia, hệ Đại học chính quy. Trong thời gian qua Trường Đại học PCCC đã đạt được một số kết quả đáng ghi nhận, cụ thể: (1) Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường đã thường xuyên quan tâm đến công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài, tăng cường giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục phẩm chất đạo đức, lối sống cho học viên người nước ngoài; tạo điều kiện thuận lợi về cơ sở vật chất, giáo trình tài liệu, chế độ chính sách phục vụ sinh hoạt, học tập, tham gia các hoạt động phong trào đối với học viên người nước ngoài. Hàng năm, nhà trường đều tổ chức các chương trình gặp mặt nhân dịp Quốc khánh, Tết cổ truyền theo văn hóa, phong tục của nước bạn; tổ chức Câu Lạc bộ học viên người nước ngoài để học viên người nước ngoài tham gia sinh hoạt, giao lưu văn hóa, trau dồi thêm kỹ năng tiếng Việt cũng như tăng cường hiệu quả tiếp thu kiến thức chuyên môn.... (2) Phòng Quản lý Học viên là đơn vị chủ quản trong công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài, đã chủ động tham mưu, đề xuất Ban Giám hiệu ban hành nhiều văn bản, kế hoạch, báo cáo chuyên đề có liên quan đến công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài (trong đó có Quyết định số 461/QĐ-T06-P3 ngày 21/5/2020 ban hành quy định quản lý học viên nước ngoài tại Trường Đại học PCCC [4] nhằm cụ thể hóa Quyết định số 1107/2008/QĐ-BCA(X11) của Bộ Công an); thường xuyên tổ chức gặp gỡ, động viên, kiểm tra, trao đổi để việc sinh hoạt, học tập, rèn luyện của khối học viên người nước ngoài đi vào nề nếp, nghiêm túc. (3) Các giáo viên chủ nhiệm được phân công quản lý học viên người nước ngoài đều là những cán bộ quản lý học viên được đào tạo bài bản, có tinh thần trách nhiệm. Khi có sự việc đột xuất của học viên như ốm đau, phải điều trị tại bệnh viện, chủ nhiệm học viên người nước ngoài đều túc trực, nắm tình hình học viên, báo cáo kịp thời các cấp lãnh đạo để có phương hướng giải quyết. (4) Hệ thống tổ chức, các đơn vị phòng, ban chức năng của nhà trường được cơ cấu tinh gọn, đầy đủ, bao quát các mặt công tác liên quan đến học viên người nước ngoài, phối hợp có hiệu quả với Phòng Quản lý Học viên trong công tác quản

lý, giảng dạy, hậu cần, đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất, giáo trình tài liệu, phục vụ sinh hoạt, học tập, rèn luyện đối với học viên người nước ngoài.

Bên cạnh các kết quả đạt được trong công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài tại Trường Đại học PCCC, hiện nay cũng vẫn còn tồn tại một số bất cập, hạn chế, khó khăn. Kết quả học tập của học viên người nước ngoài chưa cao, theo thống kê, từ năm 2008 đến nay, có 09/280 (chiếm 3,21%) học viên người nước ngoài đạt phân loại học viên Giỏi, 96/280 (chiếm 34,3%) học viên phân loại Khá, học viên xếp loại Đạt chiếm 62,49% [1]. Số liệu này còn phản ánh học viên người nước ngoài chưa có động lực học tập, còn thụ động, việc tiếp thu kiến thức còn nhiều hạn chế, chưa có thành tích nổi bật. Học viên người nước ngoài vi phạm nội quy, quy định còn nhiều. Từ năm 2008 đến nay, đã có 13 trường hợp học viên người nước ngoài vi phạm dẫn đến bị xử lý kỷ luật với hình thức Khiển trách (chiếm 4,65%), tỷ lệ học viên rèn luyện loại Tốt chưa cao (trung bình khoảng 65%), tỷ lệ rèn luyện ở mức Trung bình, Yếu, Kém còn nhiều (khoảng 35%) [1]. Còn hiện tượng học viên tự do sinh hoạt, tự ý ra khỏi trường, vắng điểm danh, ăn uống, sử dụng rượu, bia tại phòng ở.... Điều kiện cơ sở vật chất đảm bảo sinh hoạt, học tập, rèn luyện đối với học viên người nước ngoài còn khó khăn. Hiện nay, nhà trường đang bố trí phòng ở, trang thiết bị, không gian sinh hoạt chưa được đầy đủ theo quy định đối với học viên người nước ngoài, bên cạnh đó, sự phối hợp giữa các đơn vị chức năng trong việc đảm bảo cơ sở vật chất đối với học viên người nước ngoài chưa kịp thời, chưa hiệu quả. Tinh thần trách nhiệm, năng lực quản lý, giáo dục của đội ngũ chủ nhiệm học viên người nước ngoài còn hạn chế. Đội ngũ chủ nhiệm Trung đội được giao nhiệm vụ quản lý học viên người nước ngoài chủ yếu vẫn làm công tác kiêm nhiệm, chưa được đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn, trao đổi kinh nghiệm thường xuyên trong công tác quản lý học viên người nước ngoài, chưa nâng cao được năng lực quản lý, chưa có những biện pháp quản lý giáo dục sáng tạo và phù hợp, chưa chủ động tìm hiểu về văn hóa, phong tục, tập quán của nước bạn để từ đó có sự đồng cảm, chia sẻ khó khăn với học viên người nước ngoài.

Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế trên một phần là do học viên người nước ngoài chưa sử dụng thông thạo tiếng Việt trong giao tiếp cũng như trong học tập. Trong khi đó, đội ngũ cán bộ, giảng viên của nhà trường hầu hết không biết tiếng và phong tục tập quán của Lào và Campuchia; ý thức tổ chức kỷ luật, chấp hành nội quy, quy định của một số học viên người nước ngoài chưa cao, có thái độ ỷ lại, tự do sinh hoạt theo sở thích cá nhân. Ngoài ra, văn hóa, phong tục tập quán, nếp sinh hoạt của học viên người nước ngoài cũng có nhiều khác biệt so với Việt Nam; cơ chế phối hợp giữa các đơn vị chức năng trong thực hiện các mặt công tác liên quan đến học viên người nước ngoài như giảng dạy, phục vụ, hậu cần, đảm bảo, chế độ chính sách còn chưa đồng bộ, chưa được các đơn vị chủ động quan tâm thường xuyên; biên chế cán bộ của Phòng Quản lý Học viên còn thiếu, nên đội ngũ chủ nhiệm Trung đội trực tiếp thực hiện công tác quản lý học viên người nước ngoài còn tham gia quản lý nhiều Trung đội học viên ở các hệ học khác nhau, chưa có tính chuyên trách, mặt khác, ngoài công tác chủ nhiệm còn thực hiện các công tác chuyên môn của đơn vị nên chưa dành nhiều thời gian quan tâm, sát sao với học viên người nước ngoài.

3. Để nâng cao hiệu quả công tác quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài trong quá trình học tập và sinh hoạt tại Trường Đại học PCCC trong thời gian tới, tác giả đề xuất thực hiện một số nội dung, giải pháp như sau:

Một là, thường xuyên giáo dục chính trị tư tưởng, nâng cao nhận thức, xây dựng động cơ học tập, rèn luyện đúng đắn cho học viên người nước ngoài và quan tâm bảo đảm điều kiện về mọi mặt. Các đơn vị chức năng của nhà trường cần quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi về cơ sở vật chất, giáo trình, tài liệu cho học viên người nước ngoài để học viên phát huy tính tích cực, tự giác trong học tập, nghiên cứu, phát triển tư duy lý luận và khả năng vận dụng vào giải quyết các vấn đề thực tiễn đặt ra, nhất là những kiến thức, kỹ năng tiến hành công tác chính trị, phù hợp với đặc điểm, yêu cầu, nhiệm vụ của Công an nước bạn. Thường xuyên báo cáo tình hình, kết quả học tập, rèn luyện của học viên người nước ngoài với

cơ quan chức năng của Bộ Công an làm cơ sở để trao đổi, thống nhất với Bộ Công an, Bộ Nội vụ nước bạn về nội dung, biện pháp giáo dục, quản lý, rèn luyện cho phù hợp, kịp thời chấn chỉnh, khắc phục những vấn đề nảy sinh. Phòng Quản lý Học viên cần chủ động đề xuất Ban Giám hiệu và phối hợp với các đơn vị chức năng, các tổ chức quần chúng tổ chức các hoạt động phong trào, như: thi tìm hiểu, thi ứng xử, tổ chức hội diễn văn nghệ, hội trại truyền thống, giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao,... nhằm động viên, khuyến khích học viên người nước ngoài tích cực học tập, rèn luyện nghiên cứu, tìm hiểu, tham gia các hoạt động phong trào.

Hai là, tăng cường bồi dưỡng thêm tiếng Việt cho học viên người nước ngoài. Mặc dù trước khi về học tập tại Trường Đại học PCCC, các học viên người nước ngoài đã được đào tạo tiếng Việt tại Trường Văn hóa thuộc Cục Đào tạo, Bộ Công an. Tuy nhiên, số lượng học viên thông thạo tiếng Việt không nhiều, phần lớn học viên chỉ dừng lại ở mức giao tiếp cơ bản, thậm chí nhiều học viên còn chưa nói, viết, hiểu được từ chuyên môn, chuyên ngành bằng tiếng Việt. Để khắc phục vấn đề này, cần tăng thời gian bồi dưỡng tiếng Việt cho học viên người nước ngoài, giúp học viên vượt qua rào cản ngôn ngữ, tự tin trong học tập, giao tiếp, sinh hoạt. Đồng thời, có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng tiếng Lào, tiếng Campuchia cho những cán bộ trực tiếp quản lý học viên người nước ngoài. Trên cơ sở Nghị định thư về hợp tác đào tạo song phương giữa Chính phủ Việt Nam với Chính phủ Lào và Chính phủ Vương quốc Campuchia, các đơn vị chức năng cần chủ động phối hợp, xây dựng nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy, bồi dưỡng tiếng Việt cho học viên người nước ngoài bảo đảm phù hợp, hiệu quả.

Ba là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các đơn vị chức năng, lực lượng tham gia quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài. Cấp ủy, lãnh đạo các đơn vị, giáo viên trực tiếp giảng dạy, cán bộ quản lý học viên người nước ngoài thường xuyên quán triệt quan điểm, đường lối của Đảng, Nhà nước, các Chỉ thị, Nghị quyết của Bộ Công an về công tác đối ngoại, hợp tác đào tạo quốc tế, về tăng cường đoàn kết, hợp

tác toàn diện, củng cố mối quan hệ hữu nghị truyền thống tốt đẹp giữa ba nước: Việt Nam - Lào - Campuchia. Đồng thời, tăng cường giáo dục, bồi dưỡng nâng cao ý thức, trách nhiệm cho đội ngũ cán bộ, giảng viên, công nhân viên nhà trường về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc hợp tác, đào tạo, quản lý học viên Bộ Công an Lào, Bộ Nội vụ Vương quốc Campuchia, xác định đây là nhiệm vụ chính trị quan trọng của Bộ Công an Việt Nam nói chung, Trường Đại học PCCC nói riêng.

Bốn là, nâng cao tinh thần trách nhiệm, kỹ năng quản lý, giáo dục đối với đội ngũ chủ nhiệm Trung đội, cán bộ làm công tác quản lý học viên người nước ngoài. Cấp ủy, lãnh đạo Phòng Quản lý Học viên tổ chức và duy trì việc học tập, quán triệt các Nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước và quy định của ngành; tổ chức hợp, quán triệt Chỉ thị số 03/CT-BCA (X02) ngày 02/6/2023 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định về tăng cường công tác quản lý, giáo dục học viên [3]. Bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn cho cán bộ làm công tác quản lý học viên người nước ngoài; chú trọng chỉ đạo công tác giáo dục truyền thống cho cán bộ, đảng viên; tổ chức nghe thời sự, báo cáo chuyên đề, qua đó giáo dục cho cán bộ quản lý học viên có lập trường tư tưởng vững vàng, yên tâm công tác.

Thực hiện có hiệu quả các giải pháp trên là nền tảng khoa học quan trọng nhằm nâng cao chất lượng quản lý, giáo dục học viên người nước ngoài tại Trường Đại học PCCC, góp phần hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ, mục tiêu đặt ra, tiếp tục củng cố, phát triển tình đoàn kết hữu nghị của ba nước Việt Nam – Lào - Campuchia trên bán đảo Đông Dương lên tầm cao mới.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trường Đại học PCCC (2024), *Báo cáo Tổng kết thực hiện Quyết định số 1107/2008/QĐ-BCA(X11) ngày 21/8/2008 của Bộ trưởng Bộ Công an ban hành Quy chế quản lý học viên nước ngoài tại Trường Đại học PCCC*, Hà Nội.

2. Bộ Công an (2008), *Quyết định số 1107/2008/QĐ-BCA (X11) ngày 21/8/2008 về Quy chế quản lý học viên nước ngoài trong các học viện, trường CAND*, Hà Nội.

3. Bộ Công an (2023), *Chỉ thị số 03/CT-BCA (X02) ngày 02/6/2023 về nâng cao chất lượng công tác quản lý giáo dục học viên của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng trong CAND góp phần xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới*, Hà Nội.

4. Trường Đại học PCCC (2020), *Quyết định số 461/QĐ-T06-P3 ngày 21/5/2020 ban hành Quy định quản lý học viên nước ngoài tại Trường Đại học PCCC*, Hà Nội.